

skulde kunne gaae ind paa det. Det vil sige, jeg kan gaae ind paa, at det gaaer til anden Behandling, at det underkastes Overveielse i et Udvalg, at det bliver drøftet og gaaer til tredje Behandling, men længere ikke. Jeg skal ikke opholde mig ved den, ogsaa efter min Mening uheldige Form, som Lovforslaget har faaet. Dersom jeg opholdt mig derved, vilde jeg være udsat for, at den ærede Kultusminister ogsaa sagde om mig, hvad han igaar sagde om den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 2den Valgkreds (Kroggh), at da han havde taget dette med, havde han formodentlig taget Alt med, hvad han havde at sige; men jeg skal dog udtale, at jeg deler den sidstnævnte ærede Rigsdagsmands Anskuelse om Forslagets uheldige Form. Mig minder den om en tydsk, philosophisk Afhandling, hvori Sætningerne ere saaledes, at man maae sætte det ene Been af Passeren i Subjektet og det andet i Prædikamentet, medens man nøjsommelig leder efter Objektet. Dette er imidlertid en Ting, der let kunde lade sig ændre, og naar jeg ikke havde større Indvendinger at gjøre mod Forslaget, skulde jeg heller ikke have omtalt det. Der har i mange Tider ytret sig en stor Vhst til at faae de geistlige Væbningsforhold omordnede, og jeg troer derfor, at det er nødvendigt at tænke paa at faae noget Saadant bragt istand, og det forekommer mig i høi Grad fortjenstligt af den høitærede Kultusminister, at han har givet et saa gennemført Indlæg som dette i en saadan Sag, hvis Afgjørelse ikke kan lade vente længe paa sig. Men Spørgsmaalet er, om det ogsaa er den rette Ende at begynde Sagen fra, og jeg kan albrig lade mig overbevise om, at dette er den rette. Dertil er Grunden naturligtvis den, at jeg ikke alene staaer paa et andet Stade end den ærede Kultusminister og desværre vistnok ogsaa paa et heelt andet Stade end de allerfleste af dette Things ærede Medlemmer. Hvad der efter min Mening skulde begyndes med, det var at faae afgjort, hvad der forstages ved en Præst, hvad en Præst er, og hvad han skal være, inden vi vedtage den Lov, som vi ville give ham. For Dieblikket er Præsten ikke Præst alene, men han er tillige noget af en Skolemester,

noget af en Politimester, noget af en Oppebørselsbetjent, noget af en Landmand, noget af en Statistiker og noget af alle mulige Ting. I og for sig har jeg ikke noget imod, at han er dette; men jeg har noget at indvende imod, at han skal være det, saaledes at i det Dieblik, man besikter en Præst, anseer man det for givet, at med Besikkelsen følger ogsaa Forstand paa og Vhst til alle disse Ting. Jeg har, for specielt at nævne en enkelt Ting, ikke Noget imod, at en Præst er Landmand, og naar den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) igaar udtalte — ikke som sin egen Anskuelse, det sagde jeg vel Mærke til, men som en Anskuelse, han havde hørt udtale af Forskjellige — at det skulde være stødende at see en Mand i det ene Dieblik beskæftige sig med sit Agerbrug og i det næste optræde i Ornat til sin Præstegjerning — naar han sagde, at han havde hørt dette af Forskjellige, da skulde det undre mig grunne meget, om han ikke havde svaret, at det var en veen papistisk Opfattelse af en Præst; som om en Præst var et Menneffe, der skulde fjerne sig saaledes fra alle andre Menneffer og menneffelige Interesser, at naar man saa ham beskæftige sig med saadanne, fattede man Mistanke om, at han ikke kunde være dygtig til præstelig Gjerning. Nei, vi maae ikke et Dieblik tænke paa at stille Præsten saaledes op paa en Piedestal, at han skulde være saa forskjellig fra alle andre Menneffer. Det er han ikke og kan og skal ikke være, navnlig skal den protestantiske Præst ikke være det. En Præst kan meget godt være Landmand. Vi have mangfoldige Exempler derpaa. Den ærede sidste Taler udtalte varmt og kraftigt den samme Anskuelse, og jeg erindrer, at da jeg for en Snees Aar siden gjorde en Reise i Sylland, hørte jeg en Præst i Randers Amt omtale som en overordentlig dygtig og nidkær Præst, og jeg veed, at han var det og er det. Men ved Siden deraf hørte jeg af Mænd, der havde Forstand derpaa — hvad jeg ikke har — at hans Landbrug rimeligvis var det bedst, omhyggeligst og fornuftigst drevne i Randers Amt. Der er altsaa ikke Noget iveien for, at en Præst kan være, som han bør være, og ved Siden deraf være Landmand, og der